

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban évről:

Egész évre	10 kor.
Hogyodérs	4

Külföldön átvételre:

Egész évre	20 kor.
Hogyodérs	8

Világos postán szállítva:

Egész évre	24 kor.
Hogyodérs	6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőszírtak visszaszállítását
vagy megvásárlását nem vállalja.

Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Egyes szám ára 3 ALLÉ.

NAGYVÁRAD febr. 11.

A német szerződés.

(K. Ö.) Németország sürgetésére most már komolyan kell foglalkoznunk a Németországgal megújítandó kereskedelmi szerződés ügyével. A Bécsben ülésző vámkonferenciának is az a feladata, hogy a külfölddel, első sorban a német kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozó anyagot előkészítse. A Tisza-kormány pedig felhatalmazást fog kérni a törvényhozástól a német kereskedelmi szerződés tárgyalásai megkezdésére. Mert joggal mi nem tárgyalhatunk semmiféle állammal a kereskedelmi szerződések megújítását illetően, míg az 1899. évi XXX. törvénycikk rendel ezéseinek eleget nem teszünk, mely előírja, hogy a kereskedelmi szerződéses tárgyalások alapját egy új közös autonóm vámtarifa képezze, mely egyenlő vámpolitikai védelmet biztosít egy a mezőgazdaságnak, mint az iparnak.

A Széll-kormány idejéből ránk maradt ennek a paktumos törvénynek az lenne az előnye, hogy a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződésekben a magyar agrár érdekek biztos védelmet nyernének. De egyébként is tárgyalási technikai szempontból alig képzelhető el, hogy a tárgyaló felek bármely irányban eredményt tudnának elérni, ha el kell tekinteniök attól az alaptól, melyben az új kereskedelmi szerződésekben kifejezésre jutott irány kicsucsosodik. El lehetne képzelni azt a helyzetet is, hogy a magyar kormány felhatalmazás útján tárgyalásokat indítana a külfölddel a törvényhozás elé

terjesztett új közös vámtarifa alapján. Ennek lenne még némi értelme. Ennek a lehetősége azonban ki van zárva. Mert alapul nem lehet elfogadni oly vámtarifát, melyet Ausztriában részben el nem fogadnak, részben revideálnak és melyről feltehető, hogy azt a bekövetkezett politikai irányváltozás következtében a magyar törvényhozás is meg fogja változtatni. Mindenesetre az agrár érdekek hátrányára.

Eszerint alig lehet reményünk arra, hogy a kilátásba vett tárgyalások pozitív eredményre vezetnének, mert sem Németország, sem más állam nem fog bele menni kereskedelem politikai nemzetközi megállapodásokba, melyeket egy parlamenti szavazással halomra lehetne dönteni.

Politikai viszonyaink között alig is kívánatos, hogy a kereskedelmi szerződések ügye dűlőre jusson. Kilátásaink amugysem kedvezők. Németország magához ragadta a kereskedelem politikai viszonyok rendezésében a vezérszerepet. Az új kereskedelem politika, melyet követni akar, világosan kifejezést nyer abban az új autonóm vámtarifában, melyet a világ közbámulatára nyilvánosságra hozott. Ez a vámtarifa az agrártételeket tetemesen felemelte.

Németország először Oroszországgal kezdett tárgyalni. Azzal a világos célzattal, hogy ipara részére Oroszországban fog piacot találni. Oroszországgal azonban eddig nem tudott megegyezni. Mert Oroszország állategészségügyi konvencziót követelt, az állatbehozatalra nézve tetemes megkönnyítéseket és azt, hogy a kartellált iparcikkekre pótvámot vehessen ki.

Ha Németország Oroszországnak megtagadta az állatbehozatalra irányuló megkönnyítéseket, semmi reményünk sem lehet, hogy azokat nekünk meg fogja adni, mert iparexportjára nézve kisebb jelentőségű a közös vámterület piacza, mint Oroszország.

A német agráriusok pedig folyton izgatnak ellenünk, hogy az állatbehozattal inticziáljuk a német állatállományt. Ez az állítás ugyan tudatlanságon, vagy rosszakaratu ferditésen alapszik. De hát a politikában minden fegyver jó, csak célhoz vezessen. Nekünk viszont érdekünkben van a német kereskedelmi szerződés megkötése, ha az állatkezelésünket biztosítja, oly annyira, hogy mi más államokkal nem is szerződhetünk, míg a német szerződés nyelbe nincs ütve. Mert ettől függ, hogy mily eljárást követünk más, első sorban a keleti államokkal szemben.

A sietség veszteség, a halasztás nyereség ránk nézve.

Mozgósítási hírek.

Még jóformán ott füstölög a japáni vizek felett az első ágyulóvések füstje s Bécsből, a legkülönbözőbb szócsöveken keresztül, a került utakon át már megindultak a céllozgatások a háboru eshetősége révén az osztrák és a magyar államok hadseregének mozgósítására vonatkozólag.

Egyszerre ugy hírlik, hogy az orosz-japán háborúból európai konflagráció lesz, a mely mindjárt elsőben a mi házuk tetejét borítja lángba.

Beszélik, hogy az oroszoknak kelet-ázsiai

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

Várad egyházi vagy papi közigazgatás alatt.

(1000—1556.)

Irta: Lakos Lajos.

A keresztiségnek őseink által történt felvétele, s egyben Szent István királyunknak ab-bani felneveltetése, ugy állami mint nemzeti életünkben is a legnagyobb fordulópont volt.

Nem csupán vallási szempontból mondjuk ezt, hanem azért is, mert ezen óriási kihatásu lépésünkkel, talán mondhatnók, mintegy teljes kultiváltságunkból kivetkőzve, egy oly ús-vényre léptünk, mely bennünket a civilizált nemzetekhez nemcsak hogy közelebb vezetett, de részünkre az állami consolidálás és a nyugati kultúra üdvös jótéteményeit biztosítva, a boldogulás és jólét mezejére is juttatott.

A nyugati kultúra legelső üdvös hatását, Szent István királyunk ama bölcs intézkedésében látjuk legelőször is megnyilvánolni, hogy államunk és belső állami életünk megszilárdítása céljából bizonyos jogszabványokat, vagyis törvényeket alkotott, melyekkel az ál-

lam és állampolgároknak viszonyait és ügyeit mintegy szabályozta.

Bár a mai modern világban ez utóbbi szabályozás alatt az általános közigazgatást érthetnők csupán, mindazonáltal, m vel nagy királyunk idejében még csak a kezdetlegesség első stádiumában éltünk, de meg maguk az akkori életviszonyok sem tették ezt szükségessé, az általános közigazgatási szabályok és eljárás helyett kizárólag csak a törvények szakaszai nyertek alkalmazást.

Igy tehát egyben a *jurisdictio képezte a közigazgatást is.*

Hogy emez állítás mennyire nyerhet be-igazolást, ide iktatjuk Szent István s még néhány királyunk törvényeinek némely rendelkezéseit, melyekből meggyőződhetünk arról, hogy sok oly dolgok, melyek ma a közigazgatás keretébe vannak felvéve, a jelzett idő-kben mind a jogszolgáltatás hatáskörébe tartozván, tehát a közigazgatási teendőket is az végezte.

Maguk a hivatott törvényezikkek különben szó szerint így hangzanak.*

* Ezek közé érdekességüknél fogva felvettem néhány oly szakaszt is, melyek még ma is a büntető jogszolgáltatás keretébe tartoznak.

Az Bewyes Bayosok.*

Bewyes bayosok esetetek kyket meg bantottak, auagh kedegh azoknak szewleyeknek kezekbe adassanak bewntesere, az waroslokat az Pispek hamwban,** wagh ahoz hasomloban ostorokkal feggye meg.

Lásd: Zent István királ 2 Decr. 32. rezeben.

Egyhazanak hadny mynden embernek szabad.

L. Zent Istvan királ 2. Decr. 6. rezeben.

Innepeket meg paranchollyak tyztelnwnk, ha walaky vasaraap ewkrawn dolgozyk, el wezyk tewle, ees az polgaroznak megh aggyak enny, ha lowon, wagh egybe szerszamoony, meeg rwhayatis el wezyk el aggyak, hanem ha az wra megh waltya, ees azonkeppen az polgaroknak megh aggyak enny.

L. Z. Istvan Decr. 8.

Tulaydon iozagrol.

Iozagoth tulaydonth mynden ember az ew akarattya szerynth el hagyhat.

L. Z. Istvan 2. Decr. 35. r.

* Lásd Nagyvárad vár. levélt. Weress Balás »Magyar Decretum« Debreczen 1565.

** Máglyán elégetés.

kalandja a Balkán szerb, bolgár és maczedóniai népei közt újból gyujtogatásra és öldöklésre vezet s a mohamedán albánok keserűségét el kell fojtani. Előreláthatólag így lesz ez, akár a japánok verik a muszkát, akár megfordítva megy a háború. A monarchiának a Balkán státus quo-jának fentartására kötött ententéja pedig bennünket angazsál fel első sorban arra, hogy *fejgyveresen rendet csináljunk*. Lehet, hogy csak a dunai monitoroknak lesz dolguk, azonban több mint valószínű, hogy *nagy mozgósításra* lesz szükség.

Valószínű, hogy e hírek csak az obstrukció leszerelésére irányulnak, de az sem lehetetlen, hogy mireánk is következményekkel fog járni a kelet-ázsiai háború s a forrongó Balkán révén csakugyan lesz részünk *mozgósításban* (s pedig az esetben a temesvári és nagy-szebeni hadtestek kezdik a felvonulást).

Városi közgyűlés.

Zajosnak ígérkezett s minden nagyobb baj nélkül, elég csendesen véget ért tegnap a városi közgyűlés.

Egyetlen tárgy: dr. *Várady* Zsigmondnak az interpellációk eddigi módja ellen tett indítványa kellett csupán vitát.

Es habár nem ment is eredeti alakjában keresztül az indítvány, csak a szólás szabadság korlátozására vezet, mert arra kárhóztatja a felszólalókat, hogy a teljes ülés után a tanács kénye-kedvének szolgáltassa ki.

Igy aztán a legtöbben elállanak tőle inkább, minthogy biztosan leszavazza néhány tisztviselő.

Egyébként csak néhány rövid interpelláció volt s a többi tárgyak egészen simán mentek keresztül.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:
Beöthy László főispán elnökölt.

Jelen voltak: Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Frankó Endre, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, Dr. Hoványi Gyula, Dr. Károly Irén, Dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Dr. Molnár Imre, Nozák Rezső, Ovári Lajos, Dr. Pácz Sándor, Rácz Mihály, Schöpflin Agoston, Stark Gyula, Szokoly Tamás, Dr. Várady Zsigmond, Dr. Altmann Jakab,

Balogh Döme, Beczkay Lajos, Dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, Czeglédy Jeremiás, Déry János, Dr. Grósz Menyhért, Halász Lajos, Dr. Kecskeméty Lipót, Mihelyi Adolf, Milibák József, Id. Nagy Lajos, Dr. Radó Ignácz, Dr. Sarkadi Lajos, Sulyok István, Stern Herman, Széles Lajos, Dr. Vucskics Gyula, Veisz Károly, Berger Dániel, Dr. Dési Géza, Feldmann Izidor, Dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, Kurländer Ede, Moskovits Miksa, József, Dr. Gyémánt Jenő, Harmathy Károly, Huzella Gyula, Hillinger Lipót, Dr. Kazay Kálmán, Ifj. Kohn Sámuel, Ländler Ferencz, Mihelyi Pál, Dr. Mihelyi Lajos, Miskolczy Barnabás, Molnár Lajos, Dr. Moskovits József, Dr. Moskovits Mór, Ifju Moskovits Mór, Moskovits Miksa, Munk Jakab, Müller Salamon, Papp György, Plesz Aron, Rothbart Bernáth, Rendes Vilmos, Sebestyén Lajos, Schenker Mihály, Száhlender Károly, Bordé Ferencz, dr. Istvánffy István, Eleméry Ferencz, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Lukács Odön, Dms László, Tóth Márton, Sztarill János, dr. Baróthy Akos, Kőszeghy József, Ragány János, Gesztesi Odön, Szüts Géza, Hegedüs Géza, Lakos Lajos.

Bordé Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester múlt havi jelentését a közigazgatás állapotáról. Felemlíti még a polgármester, a már ismertetett adatokon kívül, hogy a villamos vasut részére szükséges áram szolgáltatása tárgyában most folynak a tárgyalások s még e hónapban rendkívüli közgyűlés elé kerül a dolog.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

Az interpellációk.

Kapcsolatosan a jelentéssel megindultak az interpellációk.

Gábel Jakab még előzetesen helyreigazította egy korábbi interpellációját. A vasárnapi munkaszüneti törvény szigorú végrehajtása tárgyában.

Szokoly Tamás a hidegser-utcai vasuti hid rozoga állapotát kifogásolta. Közveszélyes a lakosságra is. A városi tanács járjon el a kolozsvári tüzletvezetőségél a hid megvizsgálása és újrakepítése tárgyában.

Ováry Lajos az iránt tesz kérdést, hogy milyen módzatok mellett veszi át a város a vállalkozótól a kövezést. Egyes helyeken, mint Csengeri-utcán alig egy évvel ezelőt köveztek s most már rosszabb, mintha székérel hordták volna oda a kavicsot.

Dr. *Friedländer* Samu a színházra a pályázat kiírását sürgeti. Más helyeken már intézkedtek ez irányban. A késedelemnek az lesz a következménye, hogy jó színtársulat nélkül

maradunk. Ez pedig gazdasági kérdése is a városnak. Ha a színházi bizottság nem tenné, intézkedjék a pályázatról a városi tanács.

A választások.

Bordé Ferencz főjegyző a betegsége miatt távol levő polgármester helyett azonnal választott az interpellációkra. A vasuti hid megvizsgálása iránt intézkednek s ha meg van vizsgálva, nemcsak a kijavítás, hanem a ki-szélésítésre megteszik a kolozsvári tüzletvezetőségőél a lépéseket. — A kövezési vállalkozó két évig jót áll. A kérdéses utcákon még nem vette át a város a kövezetet. — A színház pályázatára nézve gondoskodik a városi tanács a pályázat kiírásáról.

A főjegyző választását tudomásul vették.

Nagyvárad városa felterjesztésben kérte a belügyminisztert, hogy a létesítendő szegényorvosi állások költségeit vegye át az orsz. betegápolási alap terhére. — A belügyminiszter azonban nem hajlandó ezen költséget fedezni. — Tudomásul vették.

Esztergom vármegye pártolás végett megküldötte azon feliratát, amelyben az elhagyottak nyilvánított gyermekek gondozási szükségleteinek viselését szabályozó 1901. évi XXI. tcz. 3. §-ának módosítását kéri. Hasonszellemű felirattal pártolják.

Abauj-Torna megye pártolását kéri azon felterjesztésének, hogy a katonaság lőszerkészletét közvetlenül a tenyésztőtől szerezzék be.

Gábel Jakab ebben a közvetítő kereskedő háttérbe szoritását látja. Irjanak fel, de oly értelemben, hogy ugy a kiszgazdától, mint a közvetítő kereskedőtől szereztessék be a lőszerkészletet; a vásárok pedig decentralizáltassanak.

Schenker Mihály viszont a kiszgazdák érdekeit védi. A lőszerkészlet évenként többször tartassék.

Dr. *Moskovits* József agrár tendenciát lát a feliratban s ezért napirendre térést indítványoz.

Elnöklő *főispán* felvilágosítása után a tanács javaslatához képest elhatározták, hogy pártolják Abauj-Tornamegye felterjesztését.

Hasonlóképpen pártolják Tolnamegyének a budapest-boszniai vasuti összeköttetés tárgyában keletkezett feliratát.

Az interpellációk ellen.

Ezután következett a közgyűlés legérdekesebb tárgya, amelyre már jóelőre készültek sokan.

Szolga, es Szolyalo leanyiok bizonsagarol.

Szolgak, es Szolgalo leanyok, wrokra, wagh azonyokra tanwk nem lehetnek, sem wadolhatyak ewketh.

L. Z. I. 2. Decr. 19. r.

Az Ember Ewlysenwl.

Tewrrel ha ky embert ewlend, wgyan azon tewrrel megh ewlessek.

L. Z. I. 3. Decr. 46. r.

Testamentom tetetrenl.

Testamentomoth tenny az ew iozagabol mynden embernek szabad.

L. Z. I. 2. Decr. 6. r.

Egyhazaknak megh ayandekozasarol.

Egyhazakat az falu belyek ajandekozzak megh, rwawal kedegh ewltewzettel, es kewlchygghel Az papot, az kewnyweket a Pispek latogassa megh.

L. Z. I. 2 Decr. 34. r.

Majd a következő királyok alatt tartott törvényekből kiemelhetők.

Egyházy tysztet paraszt urak el ne foglallyanak.

Albert kir. 19. r.

Szewleth mas embereth, ky az ew fewl-

den wagon ha ky elfoglallya 3 Gyranal* ereyztény az tablan.

Kalmarok kyk chyak a kereskedessel akar-nak megagadagulny keeth annyé wamoth fy-zessenek.

L. Kálmán kir. Dec. 29. r.

Varmegye Gewlesyben, kyth az espan hyrdeth, ha ky ot nem leszen, harom Gyran marad. (Birságban.)

Sigmund kir. Decr. 9. r.

Feghweres kezzel mynden nap wasarba, sokadalomba es korchmare ne menyen, merth el wezyk feghwereth es az paraztoth keeth nap keeth eyel tartyak az kalodaban, A neme sen mynth hogh az tewrwyn szekbe, feghweres kezel be megyen egy Gyran ezewstewth weznek.

L. Mátyás kir. n. Decr. 68. r.

Mátyás király már az igazságszolgáltatást megosztja és Decretumában megjelöli mindazon pereket, melyek a szentszék elé tartanak. Ezek a következők:

Egyházi szentsegekhez walo dolgok; Hythnek es Erethneksygnék keethsyghe; Testamentumok dolgay es ahoz walo dolgok; Hazassagnak dolgay es ahoz walo dolgok; azaz atyától hozath marhanak, menyeghszewenek ayandoky es leán negyed, hogh ha ewrewk seget nem keres;

* Egy ezüst pénzem volt.

Ewzwegyeknek es megh nyomorult szemeyeknek perey, hogh ha nem ewrekseghnek es mayorsagnak megnyeryszerth perelnek; Hyth szegysnek es mynden hamys hytnek dolgay;

Mynden perek, kykben walaky embertwl walo, wagh eghazy szerzettwl walo sentenciayaban esyk, T. i. Pap weresben; Ezeknek kywewle ha walamely eghazy személy ytelend, wagh ha keryk es kyraly szekyre nem bo-chaythatya, tyztyth el vezthy.

Mint tehát ezen törvénycikkek némely részéből láthatjuk, bár más alakban, de közigazgatásunk már ezelőtt több mint 1000 évvel is megvolt.

Már most felmerül a kérdés: kik állottak ezen ősi közigazgatás élén, illetve kik lehettek annak intézői és végrehajtói?

Ezen kérdésre, ha figyelembe vesszük azt, hogy akkori kezdetleges civilizációk és kultúránk következtében az irás nagymesterségének tudása csak kevés szerencsés balandónak adatott meg, valamint hogy ekkor már a jogszabály nem mint a patriarchalis joggyakorlás alatt csupán szóbelileg, hanem törvényekben írottan is meg volt állapítva, önként érthető dolog, hogy azok intézése csakis oly emberekre lehetett bízva, kik az irásban is járatosak voltak.

Mivel pedig mint ilyeneket, ezen időből csak a papokat tudjuk, nem férhet hozzá ké-

Dr. Várady Zsigmond törvényhatósági bizottsági tag nagy port vert fel amaz indítványa, amelyben az interpellációkat, a polgármester jelentéseivel együtt a közgyűlés végére akarja tenni, érdeklődést keltett.

A városi tanács nem javasolta az indítvány elfogadását, hanem a helyett akként javasolta a szervezeti szabályzat átdolgozását, hogy a polgármester jelentése az ülés elején tárgyalatnék, de a jelentéssel össze nem függő indítványok és interpellációk előzetesen egy könyvbé irandók be; sürgős természetűek, »sürgős« megjelöléssel. A közgyűlés azután határoz a sürgősség felett s a nem sürgős indítványok és interpellációk a közgyűlés első napján, de este 6 órakor, esetleg a tárgysorozat megszakításával tárgyalatassanak.

Sulyok István szólalt először a javaslat-hoz. Előzetesen azt fejtegeti, hogy megvolt-e a kellő indok az indítvány megtételére s visszaélt-e valaki az interpellációkkal. (Közbekiáltások: dr. Várady Zsigmond!). Még az nem indokolta, hogy valaki idegeskedjék s ilyen utakhoz forduljon, mert tömegesebben is fordultak elő interpellációk. Abuzus nem volt. Ugy az ellenzők, mint a szabadelpvűpárt részéről intéztek néha egyesek 2—3 interpellációt. Azért soha nem volt baj. Most az indítvány úgy tűnik fel, mintha egy párthoz tartozó egyénekkel szemben retorzió lenne. Tudja, hogy nem így van. Nem is szabad így lenni, mert azt megkövetelhetjük, hogy itt nem egy politikai párt, hanem a város ügyei legyenek az irányadók. (Nagy zaj. Dr. Várady Zsigmond közbekiáltoz.) Majd rátér arra, hogy azt hozzák fel, miszerint időkimélelésből keletkezett az indítvány. De ez nem áll meg, mert nem érünk vele célra; a következmény megmutatja, hogy a szólásszabadság korlátozása érdemes volt-e? A tanács osztályozza az interpellációkat, de ez helytelen, mert azt fejezi ki, hogy nem mind a város érdekében van. Ilyen a sürgősség meghatározása is. Szavazni fognak felette, tehát eltöltik vele az időt, amit megtakarítani vélnek. S legyen bármily sürgős a dolog, a többség könnyen leszavazza. Mindebből azt látja, hogy kényszerűség nincs, tehát indo-

ság, hogy közigazgatásunk teendőit kizárólag egyházi férfiak végezhették, kiváltképp itt városunkban, hol az 1083. évben már prépostság, majd pedig később püspökség is lett felállítva.

Ezek azonban az úgy nevezett nagyobb causákat intézvében, a külső rend fenntartása, valamint a kisebb és lényegtelenebb exekutív szolgálatok teljesítésére bizalmi férfiakat választván, illetve rendelvén, azokat »Index« (bíróknak) nevezték.

A papi közigazgatási időből már három ilyen bíró nevét ismerjük is,* kik a következők voltak:

1. az 1344. évből Benken György, Miklósnak fia, a Hewiow (Héviz, Pecze) folyón levő malom tulajdonosa;
2. 1419. évből Kerekegyházi (Kereki) István, Mihálynak fia és
3. az 1430. évből Zarkenny (Sárközy) László.

A többiek azonban ismeretlenek. A fent jelzett alapon tehát városunk második közigazgatása joggal nevezhető papi vagy egyházi közigazgatásnak, mely is a nagyváradi káptalannak 1556. évben történt elűzetésével szűnt csak meg.

* Lásd. Vár. Levélt. »Chronol. Diplomatica status furium Libertatem Prerogativorum et immunitatum Civitatis Magno Varadiensis.«

kolatlan a javaslat. Kéri a tanács javaslatának mellőzését.

Dr. Berkovits Ferencz nem fogadja el a tanács javaslatát, bár látja, hogy szükség van valami megszorításra, vagy intézkedésre. Az interpelláció joga azonban nagyon fontos s inkább eltér némi visszaélést, mint a szólásszabadság jogának a csorbítását. Igyekszik kimutatni, hogy a tanács javaslata abszurdum. Képtelenség, hogy a polgármester jelentését és az interpellációkat hátra tegyék. Azonban indítványozza, hogy mondja ki a törvényhatósági bizottság, miszerint a jövőben csak oly kérdésekben interpellálnak, amelyeket előbb megkérdeztek valamelyik tisztviselőtől s nem kapott kielégítő választ. A gyakorlat erősebb, mint a szabály. Így erkölcsi alapon lehetne megoldani a kérdést. Békéltető indítványának elfogadását kéri a város érdekében.

Hlatky Endre a közérdek szempontjából kéri az intézkedést. Az interpellációk 50—60 % a nem közérdekű volt. Ezt mutatja az is, hogy csak a legritkább esetben sem vették a választ tudomásul. Az sem érv, hogy este 6 órakor már csak a tanácstagok lesznek jelen; ez megtörténik sok fontos dologgal. Szabadelpvűpártiak is interpelláltak; ez mutatja, hogy nem pártkérdésből indult ki a javaslat. Azt igyekszik kimagyarázni, hogy ami 3 órakor sürgős, 6 órakor is az. Berkovitsot czáfolja. A tanács javaslatát ajánlja elfogadásra, azzal, hogy a sürgősség kérdésében egyszerűen felállással döntsenek.

Dr. Friedländer Samu szerint a kritika és ellenőrzés ellen van az indítvány. A polgármesteri jelentés nem arról beszél, hogy mit cselekedett a tanács, hanem az esőről és a hány születés történt. Ezt aztán tessék kritizálni. Nem lehet tehát csudálkozni, hogy interpellációk vannak. A javaslat a szólásszabadságot korlátozza. Senkit se korlátozzon a többség. A 3 órai idő nem olyan, mint a 6 órai. Megtörténne, hogy Hlatky sürgős indítványára azt mondanák sürgős, a Szokoly indítványára, hogy nem sürgős. Ez az egyenlőség rovására menne. Berkovits beszédére megjegyzi, hogy nagy különbség, ha valaki nyilvánosan, szóval terjesztheti elő amit akar. Az interpellációknak demonstratio jellege van. Indítványozza, hogy mondják ki, hogy minden interpelláció első nap este 6 órakor tartassék meg. Így nincs szükség sürgősségre.

Dr. Halász Lajos a kérdés elnapolását javasolja, hogy a szervezeti szabályzat módosításával együtt oldják meg. Husz tag mindig kérhet névszerinti szavazást.

Dr. Kurländer Ede szólott a javaslat ellen s utána

Dr. Kecskeméti Lipót fejtette ki nézetét. A tanács javaslata kiskoru embereknek szól, a dr. Berkovitsé pedig felnőtt, értelmes embereknek. Imponáló erkölcsi alap lenne s erre van szükség. Czáfolja a tanács javaslatát. Ha ezt 5 vagy más indítványozta volna, dr. Várady Zsigmond olyan hatalmas beszédet mond el-lene, hogy elvetik mindannyian.

Dr. Molnár Imre szükségesnek tartja a tárgyalást, de az indítványok egyike sem oldja meg a kérdést. Térjenek most napirendre. Ha az interpellációkat a jövőben nem kezelik tapintatosan, akkor gondoskodjanak megfelelő eszközökről.

Bordó Ferencz elfogadja a Hlatky módosítását.

Dr. Várady Zsigmond beszélni akar, de a nagy zajban nem jut szóhoz. Közbekiáltások: Vonja vissza!

Dr. Várady Zsigmond kijelenti végre, hogy a tanács javaslatát és a Hlatky indítványát fogadja el s a saját indítványát visszavonta.

Névszerinti szavazással döntöttek.

A tanács javaslata mellett szavaztak:

Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Frankó Endre, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Nozák Rezső, Schöpflin Agoston, dr. Várady Zsigmond, dr. Grósz Menyhért, Mihely Adolf, dr. Radó Ignác, Berger Dániel, dr. Dési Géza, dr. Friedländer Samu, Gábel Jakab, Schwarcz Antal, Aufrecht Mór, Guttmann József, Huzella Gyula, ifj. Kohn Sámuel, Ländler Ferencz, Miskolczy Barna, dr. Moskovits József, dr. Moskovits Miklós, Moskovits Mór, Moskovits Miksa, Munk Jakab, Müller Salamon, Papp György, Sebestyén Lajos, Schenker Mihály, Száhlender Károly, Bordó Ferencz, dr. Istvánffy István, Eleméry Ferencz, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Lukács Ödön, Dús László, Tóth Márton, Sztarill János, dr. Baróthy Akos, Kőszeghy József, Ragány János, Gesztesi Ödön, Szűts Géza, Hegedüs Géza, — összesen 49.

A tanács javaslata ellen szavaztak:

Dr. Hoványi Gyula, dr. Károly Irén, dr. Molnár Imre, Ováry Lajos, dr. Pácz Sándor, Rácz Mihály, Stark Gyula, Szokoly Tamás, dr. Altmann Jakab, Balogh Döme, Buczay Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Czeglédy Jeremiás, Déry János, Halász Lajos, Milibák József, dr. Sarkadi Lajos, Sulyok István, Stern Herman, Széles Lajos, dr. Vuoskics Gyula, Weisz Károly, Feldmann Izidor, Kurländer Ede, Moskovits Miksa, dr. Gyémánt Jenő, dr. Kazay Kálmán, Plesz Aron, Rothbart Bernát, — összesen 29.

Elfogadták még kapcsolatosan dr. Friedländer Samunak azon indítványát, hogy az összes interpellációk az első nap este 6 órakor lesznek.

A világító gáz iparszerű előállítására vonatkozó szabályrendeletet vita nélkül elfogadták.

Bottó Ferencz hagyatéka ügyében a rokonok által megajánlt egyezséget szintén elfogadták.

A városi szőlőtelep fenntartását kimondotta a közgyűlés.

A többi apróbb ügyeket változatlanul elfogadták, s a közgyűlés este 6 óra tájban véget ért.

Az orosz-japán háború.

Japán fűrgé vitézei sietnek kihasználni az első napnak nem kicsinyelhető sikereit. A megremült orosz hajóhad téllenségre van kárkoztatva, csak a védelemre szorítkozik — ezalatt pedig Japán sietve szállítja katonáit Korea földjére, melyet már a kínai háborúból jól ismernek s amelyen el fog dőlni a kelet-ázsiai nagy háború sorsa.

Alábbi hireink közt van egy állítólagos orosz győzelem híre is. Ez azonban olyannak tűnik fel, mint a délafrikai háború idején Buller ismeretes jelentései után a londoni közönség megnyugtatóra költött győzelmi tirádák.

Ujabb értesüléseink a következők:

Szárzaföldi csata késztül.

London, febr. 11. A Daily Expressnek jelentik, hogy orosz csapatok átlépték a Jalu folyót. A japánok Mazaphonál 36.000 embert szállítottak partra s sebesen menetelnek észak felé. Nagy orosz sereg, mely a Jalu folyót átlépte, dél felé menetel, Söul, Korea fővárosa irányába. Előreláthatólag Söul körül fog találkozni az orosz sereg a japánokkal s ez lesz

az első nagy szárazföldi ütközet, amely talán a háboru sorsát fogja eldönteni.

Elfogott orosz katonák.

London, február 11. Egy tokiói távirat jelenti, hogy a japánok az orosz önkéntes hajóhad kétezer embert szállító két szállítóhajóját foglalták el.

Az oroszok újabb veresége.

Londonból érkező táviratok jelentik, hogy ma ismét heves ütközet volt az orosz és japán hajóraj között. A japánok három orosz hajót roncsokká lőttek, kettőt fölgyújtottak és a levegőbe röpítették. Számos orosz katona meghalt. Az életbenmaradottakat elfogták.

A japánok megszállják Szöült.

London, febr. 11. A japán csapatok megindultak Szöül felé, hogy megszállják a fővárost. Csemulpon kívül a Kórea déli és keleti részében lévő fő kikötőkben is szállottak partra japán csapatok. Fuzant és Mezampót japán gárda-hadosztály tarta meg szállva.

London, febr. 10. Az Exchange Telegraph Agencynek jelenti Tokióból, hogy négy japán zászlóalj Gezan mellett Észak-Kóreában partraszállt. Tuszima japán szigeten Fuzannal szemben nagy japán haderő van koncentráltva.

London, febr. 11. Tokióból táviratozzák, hogy a minisztertanács folyton együtt van. Báró Kaneko New-Yorkba, báró Sukemazu Londonba utazott diplomáciai misszióval.

Németország semlegessége.

Tokió, febr. 10. A »Kokumin« című lap Japán és Németország viszonyáról azt írja, hogy Japán méltányolja, ha Németország semleges akar maradni, de a neutralitást Oroszország irányában is meg kell óvni és Japán gondosan fog a felett őrködni. Japán nem táplál antipátiát Németország ellen, sőt inkább bámulja hatalmas császáraját s bizik benne, hogy tudni fogja Németország semlegességét biztosítani.

Japán győzelem.

Berlin, február 11. Tokióban a nemzeti lelkesedés tetőfokra hágott a Port-Arthurnál kivívott sikerek miatt. Újabb hírek szerint a japán flotta elfogott két orosz postagőzöst két kereskedelmi hajót és két szállítóhajót.

Berlin, febr. 11. A pétervári japán örvetséget holnapra várják.

Allítólagos orosz-győzelem.

Berlin, február 11. Pétervárról táviratozzák a »Berliner Tageblatt«-nak: A lapok külön kiadásban adják hírül, hogy az orosz hajóhad Port-Arthur körül nagy tengeri győzelmet aratott és a japánok veresége nagy. Egy páncéloshajót, két gyors czirkálót az orosz torpedók megfúrtak s azok Wei-hai-wei körül elsüllyedtek; két japán torpedóhajót halomra lövöldöztek, kettőt pedig elsüllyesztettek az orosz hajók; két japán torpedónaszádnak nyoma veszett. A japánok közül 19 tiszt, 117 közkatona meghalt s 200 a sebesültek száma.

Pétervárott a győzelem nagy lelkesedést keltett.

Az első győzelem következménye.

Berlin, febr. Az orosz hajóhadról a legutóbbi vereségek következtében jelentősen mecsappant. Azokkal a hadihajókkal, amelyek

utban vannak Keletázsia felé, az orosz hajóhad 21 sorhajóból és harczképes czirkálóból áll. A wladivosztoki kikötőben horgonyzó orosz hadihajók, amelyeket jég vesz körül, nem érkezhettek idején a harczterre és így nem is számíthatók a harczképes haderőhöz. Ilyen körülmények közt elvitázhatatlan, hogy Japán a tengeren hatalmasabb Oroszországnál s képes megakadályozni az orosz csapatoknak Kórea-ba való szállítását, egyúttal folytathatja a hadműveleteket is a Port-Arthur mellett lévő orosz hajóraj ellen. Valószínű, hogy a japán hajóhad blokádot fog kezdeni Port-Arthur és Wladivostok ellen.

Dánia semleges.

Kopenhága, február 10. A király elhatározta ma, hogy ki fogja nyilatkoztatni Dániának az orosz-japán konfliktusban való semlegességét. Ezt a határozatot jegyzék útján közli a hadviselő felekkel. A kormány ezután kiáltványt bocsát ki, mely utasítást fog tartalmazni a dán alattvalóknak a semlegességi nyilatkozat megszegésének elkerülésére.

London, február 11. A Wolff-ügynökség jelenti Tokióból: Február 9 éről kelt császári rendelet szerint nem veszik el azokat az orosz kereskedelmi hajókat, amelyek február 15-ig elhagyták Japánt, valamint azokat, melyek február 16-ig a nem japán kikötőkbe közvetlenül uton indulnak Japánba és Japán rakományuk letétele után elhagyják és betartják visszamenetelük megszabott irányát. Feltétlenül az van kikötve, hogy a hajókon nincsenek olyan javak, melyeknek behozatala tilos és nem folytatnak hadicsempészetet.

Kína magatartása.

London, február 11. A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy a japánok még nem kaptak előterjesztést Kína semlegességének biztosítását illetőleg, amit az Egyesült-Államok miniszterelnöksége kezelt. Japán azt kívánja, hogy Kína semlegessége biztosítva maradjon. E semlegességet azonban nehezen lehet majd Mandzsuriára is alkalmazni. Evvel Japán hadműveleteire nézve megkötné kezét, ha Oroszország ezt a kínai földrészt nem érintené ki.

London, február 11. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Kurino japán követ a követség tagjaival Berlinbe utazott. A pályaudvaron nagyszámú közönség gyűlt össze, de ellenséges tüntetés nem volt.

Spanyolország semleges.

Madrid, febr. 11. A kamara tegnapi ülésén San Bernaró külügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy Spanyolország az orosz-japán konfliktusban semleges marad.

Pretoria, febr. 10. (Reuter.) A nem európai munkások behozatalára vonatkozó rendelet törvényes szentesítést nyert.

Lefoglalt hajók.

London, febr. 11. (Reuter.) A Daily Telegraph nagaszaki táviratot közöl e hó 6-áról, a melyben az áll, hogy a japánok a napokban a *Silka* és *Mandsuria* nevű orosz gőzöket, valamint a *Szeipner* nevű norvég gőzöst, mely egy orosz háznak áruvitte, lefoglalták. Ezeken kívül a japánok hatalmukba ejtették a *Mukden* nevű orosz gőzöst Sasekóban és a *Szenlisz* nevű norvég gőzöst is. Tokióval való értekezés után még az éj folyamán szabadon bocsátották az összes hajókat.

Japán csapatok szállítása.

London, február 11. A Daily Mailnak táviratozzák Tokióból: Szöulba japán csapat érkezett. A Szai Jen és a Hei Jen japán czirkálóják két nagy orosz hajót foglaltak el és

pedig az önkéntes flotta Jekaterinoszlov nevű szállítóhajót és a kínai keleti vasut Argun nevű gőzöst. Az Argun, mely utban volt Vladivosztokból Nagaszaki felé és csekély számú fegyvert vitt magával, Fuzan közelében foglalták le. A Daily Mail nagaszaki távirata szerint a Jekaterinoszlov és Argun nevű gőzöket, valamint négy orosz bárnavadász-hajót Sza-szekóba hozták.

London, febr. 11. A Times jelenti Szöulból: Kedden kilencz japán szállítóhajó érkezett Csemulpoba mintegy 2500 emberrel. Az éjjel egy japáni ágyunaszád indult ki Csemulpóból.

Elfoglalt orosz hajók.

New-York, febr. 11. Az Associated Pressnek San-Franciscón át jelenti Nagaszakiból: A *Varjak* nevű orosz czirkálóját nem süllyedt el, hanem a japánok elvették és Sasekóba vitték. A Port-Arthurnál megsérült orosz hajókon kívül a japánok még két hajót foglaltak el. Kharbinból azt jelenti, hogy Kuropatkin orosz hadügyminiszter már Kharbinba érkezett, hogy átvegye az orosz szárazföldi hadsereg fővezérletét.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

Zivuska Jenő Nagyváradon.

A »Becsületbíró« koszorus szerzőjét, a régóta hallgató Zivuska Jenőt fogja a felolvasó asztalnál üdvözölni vasárnap a Kath. Szabad Liceum közönsége.

Nagy kára az irodalomnak Zivuska Jenő hallgatása. Mikor az akadémia évekkal ezelőtt a »Becsületbíró« oly tüntető elimeréssel koszoruzta meg, az irodalom barátai a szép kezdetnek még szebb folytatását, színműirodalmunk erős föllendítését várták Zivuskától. A kitűnő író hallgat, de tanul és dolgozik szorgalmasan.

A Katholikus Szabad Liceum közönsége Zivuska Jenőt fogja vasárnap hallgatni. Ez a közönség ma is tud lelkesedni a nemes, magyaros ideálokért. Hisszük, hogy ezzel a szerepeltetéssel szolgálatot tesz a Kath. Szabad Liceum Nagyvárad közönségének, de egyúttal Zivuska Jenőnek s így az irodalomnak is. Az itteni közönség lelkesedése felüdítőleg fog hatni Zivuska Jenő muzsájára is.

A matiné többi pontjai is úgy vannak összeállítva, hogy a Kör kitűnő vendégét méltó keretben mutassa be. Dr. Némethy Gyula, a nagy képzettségű aesthetikus és Frankó Sándor, a kiváló tehetségű ifjú hegedűművész: mindketten csak emelni fogják a különben is fényesnek ígérkező matiné műsorát.

A program a következő:

1. *Kölcsön.* Történeti elbeszélés, írta és felolvassa Zivuska Jenő.

2. *Hegedű-szólo.* Eladja Frankó Sándor.

3. *A szín problémája a festészelben.* Írta és felolvassa dr. Némethy Gyula.

A matiné a főgimnázium dísztermében vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik. Meghívóval még mindig szívesen szolgál lapunk szerkesztősége.

* **Kilépett a szabadelvű pártból.** A dr. Várady Zsigmond indítványa, az interpellációk tárgyában tegnapi napot tárgyalatott a nagyváradi szabadelvű pártban. A pártban kifejtett vélemények arra bírták dr. **Kurländer** Ede törvényhatósági bizottsági tagot, hogy kilépjön a szabadelvű pártból. Kilépését tegnap a következő levélben hozta az elnök tudomására:

Nagys. **Hlatky** Endre urnak, a szabadelvű párt elnökének.

A tegnapi párthatározat folytán legnagyobb sajnálatomra kénytelen vagyok bejelenteni, hogy a szabadelvű párt kötelékéből kilépek.

Nagyvárad, 1904. évi február 11.

Fogadja tiszteletemet.

Dr. Kurländer Ede,
thb. tag.

* **Szobát kér a városházán.** Tegnap egy beadványban azt kérte **Belányi** Imre, a városi villamos mű igazgatója a tanácstól, hogy egy a közvilágítás, valamint a magánfogyasztás érdeke szempontjából a városházán egy szobát bocsásson a városi villamos mű rendelkezésére az inspekcióval járó feladatok könnyebb végrehajtása céljából. Ugyanis a színháznál, a közvilágításban és magánosoknál fellépő üzembavarok gyors megszüntetésére szükségesnek tartja, hogy az ügyeletes szerelő a város közepén legyen, különösen a kora esti órákban. Együttal azt az ajánlatot is teszi, hogy az ügyeletes szerelő ily módon a városháza világításának felügyeletét is elvállalhatja ugyanazon összegért, mint azt a Stern cég felajánlotta. A villamos igazgató eme kérelmére az ajánlata a legközelebbi tanácsülés elé kerül.

* **Tisza Lászlóné temetése.** Ozv. **Tisza** Lászlóné, a miniszterelnök Beszterczén elhunyt anyósát tegnap délután temették el a geszti park kriptájában. A temetésen előkelő közönség gyűlekezett a virágokkal borított koporsó köré s **Szabó** István geszti ev. ref. lelkész mondot misét az elhunyt fölött. A család teljes számban jelelt meg az elhunyt matrona végítességtételén. Képviselve volt Bihar megye törvényhatósága is dr. **Beóthy** László főispán, dr. **Miskolczy** Ferencz alispán, Keszthelyi Zoltán főjegyző, dr. **Wallner** Odón főügyész, **Hranyczy** Károly árvaszéki elnök s több előkelő megyebizottsági tag által. — A miniszterelnök visszautazott Bécsbe.

* **Római zarándoklat.** **Desseffy Sándor** csanádi püspök elhatározta, hogy egyházmegyéje papjaiból és híveiből (a kikhez az egész országból bárki csatlakozhat) zarándoklatot vezet **Rómába** a szentatyja, X. Pius pápa elé. A zarándoklat indul f. é. április 12.-én Budapestről. Résztvevői árak: I. osztályon 285 korona, II. osztályon 225 korona, III. osztályon 150 korona. Ezen összegben befoglaltatnak a vasuti költség Budapestről Rómába és vissza, valamint a lakás és teljes ellátás költségei Rómában 5 napon át. A ki a zarándoklatban részt venni óhajt, az bővebb felvilágosítást nyerhet a zarándoklatot ismerető füzetből, a melyet a temesvári püspöki iroda bárkinék, a ki azt kéri, megküld. Jelentkezéseket elfogad a **menetjegyiroda** Budapesten, IV., Vigadó-tér 1., Dr. **Kiss** János praelatus, Budapesten, VII., Rottebiller-u. 5/a és a **püspöki iroda Temesvári**.

* **A városi villamos mű kérelme.** **Belányi** Imre, Nagyvárad város villamos művének igazgatója tegnap egy beadványban azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, tekintettel arra, hogy kártelt kötött másfél év alatt 25000 izzólámpa lehívására, hogy a város a saját épületeinek izzólámpa szükségleteit itt szerezzé

be. Egyben több kérdést is vet fel erre vonatkozólag a tanácshoz. Továbbá azt is jelenti a beadványában, hogy eddigelé a mérnöki hivatal felszólítása folytán a következő városi épületek fővezetéké készítettet el a városi villamos mű által: a városi major és tűzoltó lak-tanya, a polgári iskola, a Bazár-épület, a Csesztivó, az altábornagyi lak, az újvárosi róm. kath. plébánia s a Zöldfa-szálló fővezetéké. Végül arra kéri a villamos igazgató a tanácsot, hogy ők abban a hiszemben lévén, hogy a város tulajdonát képező épületekben sokkal több helyt kell a villamos világítást berendezni, nagyobb személyzetet vettek fel e célra, hadd hasson oda, hogy a város részéről még több megbízatást nyerjenek, ezzel szemben igéri, hogy teljes odaadással igyekezni fog a villamostelep megfelelni kötelezettségének s szolid árért ajánlja fel szolgáltatást.

* **Az alsó garasoshid építése.** Nagyvárad város mérnöki hivatala tegnap előterjesztést tett a polgármesteri hivatalnak az alsó garasos-hid újjáépítésére. A hid ugyan már a múlt év őszén annyira rossz karban volt, hogy azon a közlekedés meglehetősen veszélyessé vált. Akkor azonban a mérnöki hivatal holmi javításokat eszközölt. A hidat a korhadt gerendák alatt ideiglenesen alátámasztották. Múltán azóta a hosszartók is egyes helyeken átrohadtak, a hid újjáépítése égetően sürgőssé vált, mert így a közlekedés éppenséggel veszélyes. Bár a főmérnök, **Köszeghy** József szeretett volna ezuttal a hid végleges kiépítése iránt javaslatot tenni, még pedig oly irányban, hogy a faszervezet mellőzésevel vasszerkezet alkalmaztassék. Mivel azonban a hid helyére nézete szerint előbb-utóbb egy kocsiközlekedésre is alkalmas hidnak kell kerülni, tehát vas gyalogjáró készítéséről szó sem lehet, másrészt a hid megújítására a költségvetésben nincs fedezet javasolva, de a hid gyökeres javítása rendkívül szükséges, most csupán azt kéri a főmérnök a várostól, hogy a régi teljesen korhadt jármokat és hidföket új anyagból, új szerkezettel cseréljék ki, a hosszartókat ékelt fenyőfa gerendákból készíttessék el, a hid felszerkezetét pedig kizárólag tölgyfaanyagból állíttassák elő. Kéri a polgármestert, állapítsa meg a hid építésének sürgős voltát s rendelje el az építkezést 8884 korona 28 fillér erejéig. Tekintettel, hogy e munkákra fedezet nincs, azonban a közuti alap múlt évi költségelirányzatában felvett összegből egy rész megtakarítottat, azt javasolja a főmérnök, hogy a polgármester tegyen előterjesztést a közigazgatási bizottságnak a megtakarítások hitelátruházása iránt, de csak utólag, nehogy a hid újjáépítési munkálatainak megkezdése halasztást szenvedjen. A főmérnök előterjesztéséhez részletes kidolgozott tervet is csatolt.

* **Névmagyarosítás.** **Kiskorn Goldstein** Ferencz nagyváradi illetőségű és ugyanilyenkoros belügyminiszteri engedéllyel családi nevét **Gerő**-re változtatta.

* **Kitüntetett csendőrtörzsőrmester.** A budapesti hivatalos közlöny legújabb számában közli, hogy O Felsége a nagyváradi csendőrség egyik régi vitéz katonáját jól megérdemelt kitüntetésben részesítette. Ugyanis O Felsége **Algya** József III. számú csendőrkörületbeli II. osztályú törzsőrmesternek, sok évi kötelességű és eredményes szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. A kitüntetett őrmester mellé az érdemkeresztet megfelelő ünnepélyességgel fogják feltűzni.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Péntek: Váljunk el. Somogyi Károly szin-igazgató 40 éves színészi jubileuma alkalmából.

Szombat: »Egyenlőség«.

Vasárnap: »Egyenlőség«.

Somogyi Károly jubileuma.

A Szigligeti-színház szinpadán ma este egy fél órára átadja a színjátszás helyét az életnek. Nagyvárad társadalmának vezető polgárai, a vidéki színészet küldöttségei s a művészet barátai eljönnek, hogy őszinte meleg készszorítással üdvözöljék az embert, a színészt, a ki negyven éves munkájával s magyar kultúra szolgálatában a vidék egyik kulturális gócpontja színművészetének igazgatójává küzdötte fel magát.

Unnepe lesz **Somogyi** Károly jubileuma a színészetnek, a magyar kultúrának, a becsületes emberi törekvésnek s mindenek fölött határjelző ünnepnapja **Somogyi** Károly életének, a melynek érdemeit méltányolni készül nemcsak Nagyvárad közönsége, de országszerte a színészet minden barátja.

Negyven évi munka frappáns elismerése lesz a ma esti ünnepség, melyet a kormány képviselője, a vidéki küldöttségek tisztelegése országos érdekűvé emelnek.

Az ünnepség programja a következő:

1. Ünnepi nyitány, vezényli **Müller** Ottó karmester.
2. Prolog. **Iria Biró** Lajos előadja **Keszler** Ede, a Szigligeti-színház tagja.
3. **Hoványi** Géza, a szinügyi bizottság elnöke üdvözlő jubiléum és átnyújtja a szinügyi bizottság ezüst koszoruját.
4. A százaz rendező bizottság nevében üdvözlő beszédet mond **K. Kápolnai** Juliska, a Szigligeti-színház tagja.
5. A többi küldöttség üdvözlése.
6. Dr. **Dési** Géza Nagyvárad közönsége nevében üdvözlő Somogyit.
7. A »Váljunk el« előadása.
8. Bankett a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Résztvételi díj 4 korona.

Vidékről és a fővárosból eddig a következők érkeztek meg:
Gróf Festetics Andor (Budapest), **Bezeredy** Viktor miniszteri tanácsos (Budapest), **Ditrói** Mór (Budapest), **Sásvai** Gyula (Debreczen), **Szabó** Károly (Sopron), **Laskay** tanár (Sopron). A gyulai, pécsi, kaposvári szinügyi bizottságok képviselői.

Az ünnepség iránt városzerte óriási érdeklődés mutatkozik. E nagy érdeklődésben nyilatkozik meg az osztatlan közízszelet és becsülés, melylyel **Somogyi** Károly érdemeit Nagyvárad közönsége elismeri.

Az esti előadásra jegyek már alig kaphatók.

A társas vacsorára, melynek ingerlő érdekessége lesz, hogy **Bura** Károly bandájával **Kóczé** Antal, a virtuóz cigány játszik, — eddig mintegy 200 terítékre történt előjegyzés.

MULATSÁG.

Farsangi Naptár.

- Február 14. Háziestély a Legényegyletben.
Február 15. Gyermekbarát Egyesület estélye a Keresk Csarnokban.
Február 16. Jogásztáncestély a Zöldfában.

Háziestély a Legényegyletben. A nagyváradi Kath. Legényegylet **vasárnap**

febr. 14-én tartja meg szokásos havi *kázi-estélyét*, mely ezuttal a farsang befejezője is lesz. Az estélyt ünnepélyes tagfőlvétel és egy kis műsor előzi meg. Az egyesület a háziestélyekre nem bocsát ki külön meghívót. Kezdeté este 8 órakor, az egyleti ház nagytermében.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 131. Bérletszám 122. (páros.)

Ma, pénteken 1904. február 12-én:

Váljunk el.

Vigjáték.

HELYARAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kőrszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., középső 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre váltható a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton február 13-án

Egyenlőség.

Színmű.

Igazságszolgáltatás.

Soós bíró bünpöree. A pestvidéki büntetőörvényszék most már a negyedik nap folytatja a nagy érdeklődés mellett megindult bünpör tárgyalását és ezuttal a kilercz vádpont közül még csak a hetedik esettel foglalkoznak. Estére befejezik a bizonyítási eljárást és holnap a pörbeszédre kerül a sor.

Tudja ezt az egész falu.

A harsányi falu végén suttogva beszéltek a furcsa kis történetet.

— Ugy bizony galambom — ismételtette Nagy Borbála egy-egy elsuttogott s álmélkodva meghallgatott passzus után.

— Ugy bizony, hisz tudja ezt az egész falu.

No ha még nem is tudta, nem sokára csakugyan beszéltek faluhosszat Birtalan Sándorné furcsa kis esetét.

— Ugy bizony hetyke legény az a jegyzőbojtár, no aztán az asszony is olyan fajta, hogy nem nagy virtus elcsavarni a fejét . . .

Ilyen formán végződtek rendesen a Borcsa néni meséi.

A fullánkos, furcsa kis mesék a szép Birtalannéról meg a jegyzőbojtárról lassan aztán addig szállngóztak, míg Birtalan Sándor gazdura m is neszét vette egyik-másik történetkének.

Sándor gazda ám ismerte az asszonyát. Az a nefelejts színű tiszta két szem nem, tud az hazudni. Nem termett az állorezázásra, — így bizakodott keserű évődései közt. Es nem volt bátorsága megkérdezni az asszonyt:

— Hallod-e Mari, mi hír jár a faluba? Ugy hazudj, hogy a véreddel mosom le a gyalázatot.

Sokáig nem merte.

Egyszer aztán mégis csak kitört a keserősége:

— Hallod-e asszony, igaz-e a fáma? Ugy hinném, hogy nem tudsz még hazudni, háf mond el igazságos vallomással.

Az asszony mosolyogva bátran elmondta, hogy honnan ered a kósza hír.

Az ember hitt a szónak, mert becsületes, erős és tiszta volt a hangja.

A többi aztán a törvényre bizta Birtalan gazda . . .

Igy került a törvény elé Nagy Borbála, a kósza mesék miatt.

Vajjon tudja e hát bizonyítani a Birtalanné furcsa történetét, a meséket a jegyzőbojtárról és egyebekről.

Bizony neki a bírák előtt is csak így végződött a monológja:

— Tudja ezt az egész falu . . .

De mikor nevetet, embereket kértek, hát csak összéb húzta magát a nagykendőjében s megegyeszer elmondta elnyujtott, csendes szavakkal . . .

— Hiszen tudja ezt az egész falu.

Mikor pedig kimondta bíróság, hogy rágalmazásért itt marad vagy két hétig, a megyeház udvari sötét házban, sopánkodva, álmélkodva sóhajtott.

— Hej, pedig tudja azt az egész falu . . .

NYILTTER.

Dr. Kovács Gyula

681 fogorvos

a napokban kezdi meg fogorvosi működését

Fő-utca Guttman-ház,

emeletén levő műtermében.

Rendel d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Arany órák

chronomètre és ütőszerkezettel fél árban

már 120 koronától, valamint mindennemű ékszer a legolcsóbban

488 kapható:

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409

TAVIRATOR.

A delegáció ülései.

Budapest, febr. 11. (Saj. tud. táv.) A delegáció mai ülésében Hegedüs Sándor határozati indítványt nyujtott be a hadügyi szükségletek fedezetére vonatkozólag, hogy a quota arányában magyar ipar termékekből szerezzék be azokat, s a második arzenált Magyarországon állítsák föl.

A határozati javaslatokat elfogadták.

A delegáció holnap ismét ülést tart s valószínűen a tárgyalások 25-ikéig elhúzódnak.

Meddig tarthat az obstrukció?

Bécs, február 10. (Saj. tudós. táv.) Megbízható forrásból vett értesülések szerint a hadügyminiszter legközelebb rendeletileg intézkedik, hogy az idej ujonczokat csak október 1-ére hívják be, s addig benntartják a póttartalékosokat. Ezzel elérni vélik az obstrukció leszerelését. Ugyanis időt enged Tisza István grófnak az obstrukció megtörésére a házszabályok revíziójával s ha kell, a parallel ülések életbeléptetésével.

Horváth Adám letartóztatása.

Szabadka, febr. 11. (Saját t. táv.) Horváth Adám volt jogakadémiai tanár és volt orsz. képviselőt Szabadkán letartóztatták.

Szabadka, febr. 11. (Saját tud. táv.) Ma a szabadkai Nemzeti szállóban egy elegáns éltet urszállott meg, a kiben a rendőr főkapitány Horváth Adám dr.-ra ismert, a ki Kecskemét város főügyésze volt s évek előtt szabadelvű orsz. képviselő, s most hivatali sikkasztások miatt országosan köröztek. A főkapitány felkereste Horváth drt. szobájában s erőlyesen kényszerítette, hogy beismerő vallomást tegyen. Dr. Horváth hosszas tagadás után végre bevallotta, hogy ő az a körözött kecskeméti ügyész s erre letartóztatták.

Japán-orosz háboru.

Tokió, február 11. (Saj. tud. táv.) A befagyott Bajkáltóra az oroszok sietve rakják le a sineket, hogy Korea felé a közlekedési utat megrövidítsék.

Kiev, február 11. (Saj. tud. táv.) A város lakossága a háboru megüzénése hírére örömmünetet ült. A csár arczképét tüntető körmenetekben körül hordozták.

Port-Arthur, február 11. (S. t. t.) A város nagy izgalommal várja a japán flotta újabb támadását.

London, február 11. (Saj. tud. táv.) Az oroszok tengeri hadereje jóformán már is megtört.

Csifu, február 11. (Saj. tud. távir.) A torpedó robbantástól megsérült orosz pánczélos ma elsülyedt. A még rajta levő 30 embert egy francia hajó vette föl.

Port-Arthur, február 11. (Saj. tud. távir.) A japánok hat orosz hajót elfogtak.

Hongkong, február 11. (Saj. tud. táv.) Kóreában 50,000-nyi orosz had nyomul előre s két napja tul vannak a határokön.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: Max Pémberton.

Eliszonyodtam . . . Meg kellett kerülnünk ezt a tavat, ha éhen veszni nem akarunk! . . .

Az első rémület csak pár percig tartott s midőn a polyp ismét lebukott a tóba s megint csöndes lett minden, tanakodni kezdünk, hogy mit tegyünk. Atmenni át kellett mennünk a tulsó partra, akármilyen történet is, mivel arról már szó se lehetett, hogy átusszuk a tavat, cs kis a megkerüléséről beszélhettünk. Én azt tanácsoltam, hogy várjuk meg, míg a kraken ismét fölbukik s akkor mindnyájan egyszerre löjjük ki rá valamennyi revolver töltényünket, de a doktor hallani se akart erről, mert félt, hogy a lövések dőrejét meghallják. Ellenben, — így mondta, — ha oly magasra fölmászunk a körül fekvő sziklákon, amennyire csak lehet, föl egész a boltozatig: a polyp karjai nem érhetnek el bennünket.

— Hoyt is átment ezen az uton, — folytatta a doktor nyugodtan: — nekünk sem szabad visszariadnunk a veszedelemtől . . .

Oh, a veszedelem! . . . A veszedelem ismét itt volt a nyakunkon, mert a polyp másodszer is fölbukott, mintha csak megérezte volna itt létünket és hajlékony karjaival megint végig tapogatta a sziklákat, úgy hogy másodszer is ijedten menekültünk a partról. Mondhatom, hogy egyikünknek se jutott eszébe a fojtogató kőd, s mindnyájan inkább lettünk volna fönt a szigeten, mint itt lent, e pokolbeli szörnyeteg tőszomszédságában!

De az orvos nem mozdult a partról. Figyelmesen nézte a polyp karjait és jó megjegyezte, mily magasra nyult föl az állat a sziklákon.

— Nézzék, — mondta nyugodtan: — körülbelül két méterrel a boltozat alatt van a karja, főleg már nem ér. Ha tehát fölkszünk olyan magasra, bizvást rászánhatjuk magunkat az utra: nem érhet semmi baj. Veszedelmes kockázat, az bizonyos, de sikerrel járhat; ha ellenben gyáván visszariadunk a kockázattól, semmi sem menthet meg bennünket az éhenhalástól. Rajta hát, uraim! Én megyek elől, önök nyomban kövessenek és Isten velünk!

Ezzel kezdett fölkszúzni a sziklákra a tó körül, de oly magasra a víz szintje fölött, hogy lehetetlennek látszott, hogy a kraken elérhesse. Az ut nagyon fáradságos volt, de biztos, mert a roppant sziklatömegek nem inogtak terhünk alatt s a tó megkerülése egy csöppet se járt volna veszedelemmel, ha nincs alattunk az a szörnyeteg. Én mindjárt a doktor után kusztam, fogaim közt a revolver s úgy néztem rá mindig, mint ahogy a hiszterikus nők a czirkuszban a kötélánczost nézik. Ha csak megcsuszik, vége: lezuhan a biztos halál torkába, amelynél rómelebb halált még esküdött ellenségemnek se tudnék kívánni.

Előtte van még most is . . . A kő, amelyre hágtott, legördült s a doktor lecsuszott a sima sziklán vagy másfél méternyire. Szerencsére még elég jókor megapaszzkodott és lassan kezdte fölhozni magát, — de ebben a pillanatban suhogva csapott oda a polyp karja, hirtelen átfonta a doktor bal lábát . . . az én revolverem pedig ötször dördült el tíz másodperc alatt s mind az öt golyó a szörnyeteg állat szemébe röpült, mely foszforos fényvel világított . . .

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1904. febr. hó 8-ik napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.50—14.30. Kétszeres buza 12.20—12.—. Rozs 11.80. 11.60. Arpa 10.80—10.60.—. Zab 10.40—10.20. Tengeri 10.60—10.20 Borsó 32.—. Lencse 36.—. Bab 16.—. Köleskása 24.—. Burgonya 5.— 100 kiló lángliszt 26.—. Zsemlyeliszt 25.60. Fehér kenyér liszt 24.80. Barna kenyér liszt 22.—. Széna fuvarral 4.60. Sózott szalonna 152.—. 6 kiló zsúp-szalma 20. 150 dkr. alom-szalma —. 12. 1 köbméter bükkfa 6.60. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.80. 1 kiló marhahus I. oszt. 1.04. Marhahus II. o. —.96. Marhahus III. o. —.88. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó

21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—, 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 40.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.20. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.75. 1 kgr. vereshagyma —.14. 1 kgr. foghagyma —.34. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 360. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr. kőolaj 44.—

Értéktőzsdé

Budapest, febr. 11.

Oszták hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	535.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, febr. 11.

Buza októberre	— — — — —	7.86
Buza áprilisra	— — — — —	7.88
Tengeri	— — — — —	6.26
Rozs okt.	— — — — —	6.80
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	11.90

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. febr. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4	— — — — —	118.—
Magyar koronajárdék	— — — — —	97.55
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/2	— — — — —	90 —

Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	98.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	98.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	—
Horváth szlavon földtehermentési kötvény	— — — — —	203
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	168
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	99.70
Oszták járadék papirban	— — — — —	100.10
Oszták járadék papirban	— — — — —	119.75
Oszták járadék aranyban	— — — — —	100.50
Oszták korona járadék	— — — — —	152.—
Oszták államsorsjegyek	— — — — —	16.05
Oszták magyar bank részvény	— — — — —	744.50
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	640.50
Oszták hitelintézet részvény	— — — — —	644.—
Párisi vista	— — — — —	1904
29 frankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	19.04
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.07
Londoni vista	— — — — —	95.30
20 márkás arany	— — — — —	23.42

A szerkesztőzet felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A „Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után 5%-os kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszeres és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

Az igazgatóság.

522

Gyomorhajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető eledelnek, úgy rendetlen életmód által

gyomorhűlés, gyomorgörcs, gyomorhaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitünő gyógyhatású növényekből és jó borból van készítve, erősíti s eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószert lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képzését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorhajokat még csírájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőgös, gyomorégés, szélszorulás, émelygés, hányás, mely idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egyszeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: szorongatás, bél-görcsök, szívdobogás, álmatlanság, továbbá vértódulás a májban, lépben és aranyér bántalmak ezen kitünő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetlenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székelés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotából ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfeszítések, lehangoltságok, álmatlanságok, főfájások a beteget sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak arról bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárad, Püspöki, Csátár, Bihar, Körös-Tarján, Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziháza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar-Diószeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kőtegyán, Gyula, Doboz, Békés, Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táraitban.

Továbbá a gyógyszerházak Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borhól Ausztria és Magyarország összes helységeibe eredeti áron. 346

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort” kérni.

„TISZANTUL“

politikai és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alkold legolvasottabb lapja Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentési alapítványokról.
Év jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

Szent Viroze Intézet Harcsában megjelent b. e. NOGALL JANOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilicszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvéallal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áron inellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirnapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetménye,

részvények, árjegyzékek, **jegyzőkönyvek,**

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, **étlapok,**

meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.	12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.
2. Megtértek jegyzéke.	14. Adósok jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.	15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
4. Elvált házások jegyzéke.	17. Meholtak }
5. Szeriartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.	18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.	19. Iskolai jelentés.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.	20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.	21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri papíron.	23. Meholtak }
11. Meholtak }	

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.